

Zbiór Orzeczeń

Sprawa T-529/20

LR

przeciwko

Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu

Wyrok Sądu (siódma izba w składzie powiększonym) z dnia 7 września 2022 r.

Służba publiczna – Personel EBI – Wynagrodzenie – Dodatek na ponowne zagospodarowanie – Ustanowienie miejsca zamieszkania pracownika we własnym domu po zakończeniu służby – Artykuł 13 akapit pierwszy tiret drugie przepisów administracyjnych mających zastosowanie do członków personelu EBI – Pojęcie domu – Wykładnia literalna zgodnie z przeważającą wersją językową – Nieograniczone prawo orzekania – Spór o charakterze majątkowym – Dopuszczalność

1. *Prawo Unii Europejskiej – Wykładnia – Teksty wielojęzyczne Europejskiego Banku Inwestycyjnego – Jednolita wykładnia – Uwzględnienie różnych wersji językowych – Przeważający charakter oryginalnej wersji językowej zgodnie z zamiarem autora aktu w chwili jego przyjęcia*

(zob. pkt 27–29)

2. *Urzędnicy – Pracownicy Europejskiego Banku Inwestycyjnego – Wynagrodzenie – Dodatek na ponowne zagospodarowanie – Przedmiot – Warunki przyznania – Zmiana miejsca zamieszkania pracownika po zakończeniu służby pod warunkiem nieustanowienia swojego miejsca zamieszkania we własnym domu – Zakres – Przeniesienie do miejsca zamieszkania członków jego rodziny – Wyłączenie prawa do skorzystania z dodatku – Przeniesienie do lokalu mieszkalnego należącego do pracownika – Uzyskanie prawa do skorzystania z dodatku (regulamin pracowniczy Europejskiego Banku Inwestycyjnego, art. 16)*

(zob. pkt 31, 35, 37–41, 45, 46, 50–62)

3. *Europejski Bank Inwestycyjny – Autonomia – Personel Banku – Wprowadzenie opartego na umowach o pracę systemu zatrudnienia – Konsekwencje – Wyłączenie stosowania w drodze analogii regulaminu pracowniczego – Przesłanka – Naruszenie autonomii funkcjonalnej Banku (art. 308, 336 TFUE)*

(zob. pkt 42, 43, 47, 48)

4. *Skargi urzędników – Pracownicy Europejskiego Banku Inwestycyjnego – Stosowanie w drodze analogii art. 91 ust. 1 regulaminu pracowniczego – Nieograniczone prawo orzekania – Spory o charakterze majątkowym – Pojęcie – Skarga mająca na celu uzyskanie wypłaty dodatku na ponowne zagospodarowanie z mocą wsteczną – Włączenie (regulamin pracowniczy urzędników, art. 91 ust. 1)*

(zob. pkt 72–76)

Streszczenie

LR, były pracownik Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), wystąpił do Banku o wypłatę dodatku na ponowne zagospodarowanie, ze względu na to, że po przejściu na emeryturę wyprowadził się z dala od swojego miejsca zatrudnienia.

EBI oddalił ten wniosek, z uwagi na to że LR był właścicielem domu w którym się ponownie osiedlił i że w związku z tym nie spełniał on warunków przyznania dodatku na ponowne zagospodarowanie po zakończeniu służby przewidzianego w art. 13 przepisów administracyjnych mających zastosowanie do członków personelu EBI (zwanym dalej „przepisami administracyjnymi”). Ponieważ wniosek LR o ponowne rozpatrzenie tej odmowy również został oddalony, wniósł on do Sądu skargę mającą na celu, po pierwsze, stwierdzenie nieważności decyzji odmawiającej mu prawa do dodatku na ponowne zagospodarowanie oraz, po drugie, zasądzenie od EBI wypłaty tego dodatku.

Skarga ta została uwzględniona przez Sąd, który, orzekając w składzie izby powiększonej, doprecyzował warunki przyznania dodatku na ponowne zagospodarowanie po zakończeniu służby na podstawie art. 13 przepisów administracyjnych. W tym kontekście Sąd wyjaśnił również interpretację tej ogólnej normy przyjętej przez EBI w przypadku rozbieżności językowych.

Ocena Sądu

Na wstępie Sąd stwierdził, że wprawdzie art. 13 przepisów administracyjnych przewiduje wypłatę dodatku ryczałtowego na ponowne zagospodarowanie na rzecz pracownika EBI, który po zakończeniu służby zmienił miejsce zamieszkania, ustanawiając je w odległości co najmniej 50 km od ostatniego miejsca zatrudnienia, niemniej jednak skorzystanie z tego dodatku jest uzależnione warunkowo, że dany pracownik nie ustanowił swojego miejsca zamieszkania we własnym domu.

W odniesieniu do literalnej wykładni tego przepisu Trybunał zauważył brak definicji pojęć „zamieszkanie” i „dom” w przepisach administracyjnych oraz możliwość odmiennej wykładni, z jednej strony, wyrażenia „propre foyer” użytego w wersji francuskiej art. 13 przepisów administracyjnych, a z drugiej strony, wyrażenia „own home” użytego w jego wersji angielskiej.

Po przypomnieniu utrwalonego orzecznictwa, zgodnie z którym w przypadku wystąpienia rozbieżności między różnymi wersjami językowymi tekstu aktu prawnego Unii dany przepis należy, co do zasady, interpretować z uwzględnieniem ogólnej systematyki i celu uregulowania, którego stanowi część¹, Sąd odstąpił od tego orzecznictwa w szczególnych okolicznościach niniejszej sprawy w zakresie, w jakim, z jednej strony, art. 13 przepisów administracyjnych jest

¹ Wyrok z dnia 21 grudnia 2021 r., Trapeza Peiraios (C 243/20, EU:C:2021:1045, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).

wynikiem propozycji opracowanej i przyjętej w języku francuskim, a z drugiej strony, EBI postanowił wyraźnie zaznaczyć w ostatnim akapicie wstępu do przepisów administracyjnych, że zwłaszcza angielska wersja omawianych przepisów jest „tłumaczeniem oryginalnej wersji francuskiej”.

Trybunał postanowił zatem, w celu obiektywnego ustalenia zamiaru autora spornego przepisu w momencie jego uchwalenia, dokonać wykładni terminów zawartych w art. 13 przepisów administracyjnych zgodnie z ich zwyczajowym znaczeniem w przeważającej wersji językowej, w tym przypadku, w języku francuskim.

W tym względzie Sąd wyjaśnił, że w języku francuskim pojęcie „foyer” oznacza miejsce, w którym powstaje ognisko rodzinne, a co za tym idzie miejsce, w którym przebywa rodzina danej osoby, podczas gdy termin „résidence” oznacza miejsce lub lokalizację, gdzie dana osoba ma swoją siedzibę. Z brzmienia art. 13 przepisów administracyjnych wynika zatem, że wypłata dodatku ryczałtowego na ponowne zagospodarowanie jest wyłączona, w sytuacji gdy nowe miejsce zamieszkania byłego pracownika pokrywa się z miejscem zamieszkania jego rodziny. Ponieważ lokal mieszkalny będący własnością danej osoby niekoniecznie lub systematycznie odpowiada miejscu zamieszkania członków rodziny tej osoby, z wykładni literalnej tego przepisu wynika, że wypłata dodatku na ponowne zagospodarowanie jest wyłączona jedynie wtedy, w gdy dany pracownik przenosi miejsce swojego zwykłego pobytu do miejsca, gdzie zamieszkują członkowie jego rodziny, a nie w sytuacji gdy lokal mieszkalny w którym pracownik osiedla się ponownie, jest jego własnością.

Za taką literalną wykładnią art. 13 przepisów administracyjnych przemawia jego wykładnia kontekstowa. Pozostałe bowiem artykuły przepisów administracyjnych stosują termin „dom” dla określenia miejsca, w którym zwykle zamieszkują członkowie rodziny pracownika, a nie lokalu mieszkalnego będącego własnością pracownika.

Trybunał zauważył ponadto, że art. 5 ust. 4 załącznika VII do regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej (zwanego dalej „regulaminem pracowniczym”) zawiera klauzulę wyłączającą prawo do dodatku na zagospodarowanie, który zgodnie z orzecznictwem² ma zastosowanie w przypadku gdy urzędnik zostaje zatrudniony w miejscu, w którym zamieszkuje już jego rodzina i osiedla się on wraz z nią. Tymczasem potwierdzając zarazem, że EBI posiada autonomię funkcjonalną w zakresie określania warunków zatrudnienia członków jego personelu, Sąd uznał, że instytucja ta nie wykazała, w jaki sposób jej autonomia funkcjonalna zostałaby naruszona poprzez zastosowanie w drodze analogii tego orzecznictwa do klauzuli wyłączającej prawo do dodatku na ponowne zagospodarowanie przewidzianego w art. 13 akapit pierwszy tiret drugie przepisów administracyjnych.

Wreszcie Sąd zauważył, że wykładnia teleologiczna art. 13 przepisów administracyjnych potwierdza tę literalną i kontekstową wykładnię rzeczzonego artykułu.

Celem dodatku na ponowne zagospodarowanie jest pokrycie i złagodzenie kosztów wynikających z ponownego osiedlania się byłego urzędnika lub pracownika w nowym środowisku na czas nieokreślony, lecz wystarczająco długi, z powodu zmiany jego głównego miejsca zamieszkania po ostatecznym zakończeniu służby.

² Wyrok z dnia 18 listopada 2015 r., FH/Parlamentu (C 26/15, EU:C:2015:137, pkt 35).

Prawdą jest, że okoliczność, iż pracownik z racji zakończenia służby osiedla się ponownie w lokalu mieszkalnym, którego jest właścicielem lub współwłaścicielem, może zmniejszyć niektóre koszty związane z jego ponownym osiedleniem. Z takiej okoliczności nie można jednak wyprowadzić ogólnego domniemania, że integracja danego pracownika w środowisku innym niż środowisko jego ostatniego miejsca zatrudnienia nie narazi go na żadne koszty.

W świetle powyższego Sąd orzekł, że odmawiając LR możliwości skorzystania z dodatku na ponowne zagospodarowanie z tego powodu, że był on właścicielem lokalu mieszkalnego, w którym ponownie się osiedlił, EBI naruszył art. 13 przepisów administracyjnych. W konsekwencji Sąd stwierdził nieważność tej decyzji EBI.

Ponadto Sąd zastosował w drodze analogii art. 91 ust. 1 regulaminu pracowniczego, który w sporach o charakterze majątkowym wszczętych przez pracowników przeciwko instytucji przyznaje sądowi Unii nieograniczone prawo orzekania³, i przychyłając się do żądań LR w tym zakresie, zasądził w związku z tym od EBI wypłatę dodatku na ponowne zagospodarowanie wraz z odsetkami za zwłokę.

³ Wyrok z dnia 2 października 2001 r., EBI/Hautem(C-449/99 P, EU:C:2001:502, pkt 95).